

Newsletter 11

Περιεχόμενα

Καλωσορίσατε.
Η Remedica ανά το παγκόσμιο.
Οι άνθρωποι μας.
Το αλφαβητάριο
της φαρμακευτικής.
Προϊόντα.

Θέματα υγείας.
Τα νέα μας.
Αφιέρωμα.
Περιβαλλοντικά-φιλικές συμβουλές.
Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη.
Ματιά στην Κύπρο.

Καλωσορίσατε

Αγαπητοί αναγνώστες,

Καλωσορίσατε στο 11^ο τεύχος του Ενημερωτικού μας Δελτίου στο οποίο παρουσιάζουμε τους συνεργάτες μας στην Αιθιοπία, τον Διευθυντή του Τμήματος Πληροφορικής και το νέο μας προϊόν για τον καρκίνο του μαστού Exedral. Σε ειδικό αφιέρωμα συγκρίνουμε πρωτότυπα με γενόσημα φαρμακευτικά προϊόντα και εισάγουμε ένα νέο μέρος με τίτλο *Το αλφαβητάριο της φαρμακευτικής* όπου θα επεξηγούμε διάφορους φαρμακευτικούς όρους. Άλλα τακτικά αφιερώματα συμπεριλαμβάνουν περιβαλλοντικά θέματα, Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη και Τα Νέα μας. Τέλος ρίχνουμε μια ματιά στο χωριό Ζύγι.

Καλές Γιορτές και υγιές Νέο Έτος.

Χαράλαμπος Παππίκης,
Διευθύνων Σύμβουλος Συγκροτήματος
Remedica

Η Remedica Ανά Το Παγκόσμιο

Grace Trading Plc, Αιθιοπία

Η Remedica προμηθεύει για πολλά χρόνια τώρα τόσο την κρατική αγορά όσο και τον ιδιωτικό τομέα στην Αιθιοπία. Αντιπροσωπεύεται από την εταιρεία Grace Trading Plc, η οποία ιδρύθηκε από τον Γενικό της Διευθυντή κ. Σίσαη Τσερού, του οποίου η πείρα και γνώσεις σε θέματα διοίκησης και διεύθυνσης έχουν συμβάλει σε μεγάλο βαθμό στην ανέλιξη της εταιρείας στα σημερινά της επίπεδα. Η Grace είναι μια από τις καλύτερες εμπορικές εταιρείες στην Αιθιοπία και ο κύριος λόγος της επιτυχίας της είναι ότι αντιπροσωπεύει μόνο την Remedica η οποία έχει μια πλατιά ποικιλία προϊόντων. Η Grace έχει τριάντα δύο αποδοτικούς και ευγενικούς υπαλλήλους που νοιάζονται για την εταιρεία. Έτσι δημιουργήθηκε μια εξαιρετική εικόνα για την Remedica και τα προϊόντα της στους επαγγελματίες υγείας και στους ασθενείς. Η Grace και το προσωπικό της νοιώθουν περήφανοι που αποτελούν μέρος της οικογένειας Remedica και συμμετάσχουν στην αποστολή της για ένα υγιέστερο κόσμο. Οι ανταγωνιστές κάνουν ότι μπορούν, όμως ολοένα και περισσότεροι

Η Αιθιοπία (πρώην Αβησσυνία) με πληθυσμό 80 εκατομμύρια, βρίσκεται στο Κέρας της Αφρικής. Συνορεύει βόρεια με την Ερυθραία, βορειοανατολικά με το Τζιμπουτί, ανατολικά με τη Σομαλία, νότια με την Κένυα και δυτικά με το Σουδάν.

Παρόλο που η χώρα παραμένει ένα από τα φτωχότερα έθνη της Αφρικής, έχει πετύχει αρκετή πρόοδο στην οικονομία μέσω διαφόρων οικονομικών και άλλων πολιτικών για αύξηση ξένων επενδύσεων. Τα κυριότερα προϊόντα που εξαγονται είναι ο καφές (55% των συνολικών εξαγωγών), τα δερμάτινα προϊόντα και ο χρυσός ενώ μεγάλο μέρος των εισαγωγών καταλαμβάνουν τα φάρμακα, τα τρόφιμα και τα πετρελαιοειδή.

ασθενείς χρησιμοποιούν τα προϊόντα της Remedica. Η Grace έχει απλές αλλά αποτελεσματικές και μη-γραφειοκρατικές δομές και διαδικασίες που της επιτρέπουν να δρα γρήγορα και αποφασιστικά. Πιστεύει επίσης ότι, στη παρουσία φθηνότερων φαρμάκων από τρίτες χώρες, τα προϊόντα της Remedica αποτελούν την καλύτερη λύση για την κοινωνία αφού πληρούν τα κριτήρια ποιότητας, ασφάλειας και αποτελεσματικότητας και είναι επίσης προσιτά σε τιμή.■

Οι Άνθρωποι μας

Σ' αυτό το τεύχος παρουσιάζουμε το Διευθυντή Πληροφορικής της Remedica Κύριο Robert Beeks.

Με την ολοκλήρωση των σπουδών του με πτυχίο στην πληροφορική από το Πανεπιστήμιο Clemson των Η.Π.Α. μετακόμισε το 1989 με την οικογένειά του στην Κύπρο. Εργάστηκε για αρκετά χρόνια σε βιομηχανία ενέργειας σαν μηχανικός εφαρμογής και ελέγχου συστημάτων.

Το 2000 ξεκίνησε την καριέρα του στην Remedica σαν Μηχανικός Βαθμονόμησης αλλά πολύ σύντομα ανάλαβε την ανάπτυξη των διαφόρων συστημάτων πληροφορικής.

Σήμερα από τη θέση του Διευθυντή του τμήματος Πληροφορικής έχει υπό την ευθύνη του την ανάπτυξη, λειτουργία και αναβάθμιση του δικτύου πληροφορικής, τη σωστή

συντήρηση όλων των νευραλγικών συστημάτων της εταιρείας καθώς και τη διαχείριση των εσωτερικών πληροφοριών. Είναι μέλος της στρατηγικής ομάδας της Remedica, όπου μέσα από την εμπειρία και τη γνώση του σε θέματα τεχνολογίας και πληροφορικής συμβάλλει ενεργά στη συνέχιση της ανάπτυξης της εταιρείας.

Έχει παρακολουθήσει αρκετά εκπαιδευτικά σεμινάρια σε θέματα όπως την Επικύρωση Ηλεκτρονικών Υπολογιστών, τη Διαχείριση Πληροφοριακών Συστημάτων και την Εφαρμογή Λογισμικών Συστημάτων.

Είναι παντρεμένος και έχει τέσσερα παιδιά. ■

Το αλφαβητάριο της φαρμακευτικής

Σε αυτή τη σειρά από άρθρα θα παρουσιάζουμε όρους της φαρμακευτικής με την επεξήγηση τους καθώς επίσης και τις ρίζες της κάθε λέξης. Αρχίζουμε με την ίδια τη λέξη «φαρμακευτική», που προέρχεται από την αρχαία ελληνική λέξη «φάρμακον» που σημαίνει ακόμα και δηλητήριο (και κάποιες χώρες αποκαλούσαν τη φαρμακευτική τους νομοθεσία «Ο Περί Δηλητηρίων Νόμος» ή κάτι αντίστοιχο), και σημαίνει:

Η τέχνη, πρακτική ή επάγγελμα της προετοιμασίας, διατήρησης, πρόσμιξης και διανομής φαρμάκων. Είναι το επάγγελμα που ενώνει τις επιστήμες υγείας με τις χημικές επιστήμες, και έχει αναλάβει το ρόλο να επιβεβαιώνει την ασφάλειά και αποτελεσματική χρήση των φαρμάκων.

Στα Αγγλικά η λέξη είναι «pharmacy» και έχει διπλή έννοια - δηλαδή εκτός από την πιο πάνω επεξήγηση, μπορεί να σημαίνει και:

Μέρος όπου παρασκευάζονται ή διατίθενται φάρμακα. Σε ορισμένες χώρες χρησιμοποιείται η Ελληνική λέξη «Αποθήκη» ως ρίζα της λέξης στην τοπική γλώσσα.

Σήμερα το εύρος της φαρμακευτικής εξακολουθεί να συμπεριλαμβάνει τους παραδοσιακούς ρόλους όπως την πρόσμιξη και διανομή φαρμάκων αλλά έχει διευρυνθεί ώστε να συμπεριλαμβάνει την παροχή συμβουλών και counselling σε ασθενείς για την ασφαλή και αποτελεσματική χρήση των φαρμάκων.

Ο Πράσινος Ελληνικός Σταυρός που χρησιμοποιείται στην Ισπανία, Αργεντινή, Γαλλία, Πολωνία, το Ηνωμένο Βασίλειο και άλλες χώρες.

Σύμβολο συνταγογραφημένων φαρμάκων.

Η φαρμακευτική με τον μανδύα της φαρμακοβιομηχανίας, αγκαλιάζει επίσης το σχεδιασμό, ανακάλυψη, έλεγχο, ετοιμασία φόρμουλας, παρασκευή και εγγραφή φαρμακευτικών σκευασμάτων. Οι παλιοί φαρμακοποιοί (που ήταν γνωστοί στα Αγγλικά και ως «chemists» και «druggists»), συνέλλεγαν φάρμακα από φυσικές πηγές

όπως φυτά και έπαιρναν εκχυλίσματα που περιείχαν δραστικά συστατικά σε μορφή κατάλληλη για χρήση. Αυτό εξηγεί την συμπερίληψη άλλων κλάδων στην φαρμακευτική όπως τη φαρμακογνωσία (μελέτη των φαρμάκων από φυτικές και ζωικές πηγές), τη φαρμακολογία (επιστήμη της δράσης των φαρμάκων), τη φαρμακευτική (η τεχνική παρασκευής φαρμάκων) και τη φαρμακοκινητική (μελέτη της διαχείρισης των φαρμάκων από το σώμα).

Τα πλείστα από τα μοντέρνα φάρμακα περιέχουν δραστικές ουσίες που είναι καθαρές οργανικές ενώσεις όπως η παρακεταμόλη και η ασπιρίνη. Οι φαρμακοποιοί επομένως, είναι ειδικοί στη θεραπεία με φάρμακα και είναι οι πρωταρχικοί επαγγελματίες υγειονομικής περίθαλψης που βελτιστοποιούν τη χρήση φαρμάκων ώστε να παρέχουν θετικά αποτελέσματα για τους ασθενείς. ■

Προϊόντα-Exedral

Η Remedica Ltd έχει αναπτύξει πρόσφατα το προϊόν Exedral. Η δραστική ουσία του Exedral είναι η εξεμεστάνη η οποία ανήκει στην ομάδα των φαρμάκων που είναι γνωστά ως αναστολείς της αρωματάσης.

Η εξεμεστάνη είναι ένας μη-αντιστρεπτός στεροειδής αναστολέας της αρωματάσης, του οποίου η δομή προσομοιάζει με το φυσικό υπόστρωμα ανδροστενεδιόνη. Χρησιμοποιείται ως ορμονική θεραπεία στην θεραπεία του καρκίνου του μαστού.

Το Exedral ενδείκνυται:

- Ως συμπληρωματική θεραπεία, σε μετεμνηνοπαυσιακές γυναίκες με πρώιμο καρκίνο του μαστού και θετικούς οιστρογονικούς υποδοχείς, μετά από 2 έως 3 έτη αρχικής θεραπείας με ταμοξιφαίνη.

- Για τη θεραπεία του προχωρημένου καρκίνου του μαστού σε γυναίκες με φυσική ή επαγόμενη εμμηνοπαύση στις οποίες η νόσος έχει εξελιχθεί μετά από θεραπεία με αντι-οιστρογόνα. Η αποτελεσματικότητα δεν έχει αποδειχθεί σε ασθενείς με αρνητικούς υποδοχείς οιστρογόνων.

Πολλοί τύποι καρκίνου του μαστού βασίζονται στα οιστρογόνα για την αύξηση τους. Αυτοί οι καρκίνοι είναι γνωστοί ως ορμονικά-ευαίσθητοι καρκίνοι

του μαστού. Σε γυναίκες που πέρασαν στην εμμηνοπαύση, η κύρια πηγή οιστρογόνων είναι από τη μετατροπή των ανδρογόνων (ορμόνες του φύλου που παράγονται από τα επινεφρίδια) σε οιστρογόνα. Αυτό γίνεται από το ένζυμο αρωματάση. Η διαδικασία μετατροπής είναι γνωστή ως αρωματισμός, και συμβαίνει κυρίως στους λιπαρούς ιστούς του σώματος. Το Exedral (εξεμεστάνη) μπλοκάρει τη διαδικασία του αρωματισμού, και μειώνει την ποσότητα των οιστρογόνων στο σώμα. Λιγότερο οιστρογόνο φθάνει τα καρκινικά κύτταρα και έτσι αυτά αναπτύσσονται πιο αργά ή σταματούν να μεγαλώνουν εντελώς.

Η εξεμεστάνη απορροφάται ικανοποιητικά και ένα δισκίο 25 mg χορηγείται μία φορά την ημέρα. Πρόσφατες κλινικές μελέτες έχουν δείξει ότι η εξεμεστάνη έχει ανώτερη αποτελεσματικότητα και συνδέεται με χαμηλότερη συχνότητα εμφάνισης ανεπιθύμητων ενεργειών σε σύγκριση με την ταμοξιφαίνη και αυτό κάνει την εξεμεστάνη μια πρώτης επιλογής ενδοκρινικό φάρμακο για μετεμνηνοπαυσιακές γυναίκες που νοσούν από καρκίνο του μαστού.

Το Exedral διατίθεται σε δισκία των 25 mg. ■

 Remedica

Exedral 25

Exemestane 25 mg

Film coated tablets

Βιβλιογραφία:

Brueggemeier RW, Hackett JC and Diaz-Cruz ES. Aromatase inhibitors in the treatment of breast cancer. Endocr Rev. 2005; 26: 331-345.

Barnadas A, Gil M, González S, Tusquets J, Muñoz M, Arcusa A, Prieto L, Margeli-Vila M and Moreno A. Exemestane as primary treatment of oestrogen receptor-positive breast cancer in postmenopausal women: a phase II trial. Br J Cancer. 2009; 100: 442-449.

Θέματα υγείας-Πλαστά φάρμακα (ή φάρμακα “Μαϊμούδες”) -Σοβαρός κίνδυνος για τη δημόσια υγεία

Ένας από τους λόγους γιατί τα φάρμακα έχουν τιμές που κάποιος μπορεί να θεωρούν ψηλές είναι οι διάφοροι κανονισμοί που πρέπει να πληρούν προτού τους δοθεί άδεια κυκλοφορίας, και η παρακολούθηση και οι επιθεωρήσεις που επιβάλλονται συνεχώς από το στάδιο της παραγωγής μέχρι τη χορήγηση στους ασθενείς. Η όλη διαδικασία έχει γίνει γνωστή ως «αλυσίδα εφοδιασμού». Λόγω της ευκαιρίας που έχουν οι προμηθευτές μη-αδειοδοτημένων προϊόντων να βγάλουν σημαντικό κέρδος με την εισαγωγή τέτοιων προϊόντων στην αλυσίδα εφοδιασμού η παραγωγή πλαστών φαρμάκων μπορεί να αποβεί πολύ κερδοφόρα επιχείρηση.

Αυτά τα μη-αδειοδοτημένα προϊόντα είναι συχνά ανασφαλής, μη-αποτελεσματικής ή και φτωχής ποιότητας αφού ίσως να μην περιέχουν τη δηλωμένη δόση, ή ακόμα, καθόλου δραστικό συστατικό, ή να μην έχουν κατασκευαστεί σε αδειοδοτημένες εγκαταστάσεις. Αυτά τα πλαστά προϊόντα ήταν στο παρελθόν στη κατηγορία των «φάρμακων τρόπου ζωής» ('lifestyle' drugs) και επομένως δεν αποτελούσαν σοβαρό κίνδυνο στην ανθρώπινη υγεία. Όμως υπάρχουν τώρα δυνατό αποδεικτικά στοιχεία ότι αυτά τα μη-αδειοδοτημένα προϊόντα είναι πλαστά / απομιμήσεις καινούργιων ή / και σωτήριων για τη ζωή φαρμάκων και διείσδυσαν στη νόμιμη αλυσίδα εφοδιασμού.

Τα πλαστά φάρμακα αποτελούν μέρος ευρύτερου φαινομένου υποδεέστερων φαρμακευτικών προϊόντων που δεν ικανοποιούν τα καθιερωμένα πρότυπα ποιότητας, ασφάλειας και αποτελεσματικότητας. Συνήθως φέρουν σκόπιμα ψευδή πληροφόρηση ως προς την πηγή και ταυτότητα τους και μπορεί να είναι επώνυμα ή γενερικά, με ή χωρίς δραστικό συστατικό. Ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας (ΠΟΥ) έχει ιδιαίτερο ενδιαφέρον στη ταυτοποίηση και αποκλεισμού πλαστών φαρμάκων και προσφέρει τον ορισμό του όρου στο πληροφοριακό του έντυπο.

Πλαστά φάρμακα τρόπου ζωής έχουν εισαχθεί σε πλούσιες χώρες και συμπεριλαμβάνουν στεροειδή, ορμόνες και αντι-ισταμινικά. Σε αναπτυσσόμενες χώρες οι ασθενείς που στοχεύονται είναι η ελονοσία, η φυματίωση και το HIV / AIDS. Το εύρος των προϊόντων που προωθούνται συνεχώς διαστέλλεται και συμπεριλαμβάνει τώρα και αντικαρκινικά και αντι-υικά. Η τυλώδης συμπεριφορά των προμηθευτών πλαστών φαρμάκων έχει οδηγήσει ακόμα και στην προσφορά εμβολίων για την ανοσοποίηση εναντίων του ιού της γρίπης A/H1N: τέτοια προϊόντα συχνά δεν περιέχουν δραστικό συστατικό όμως η δυνατότητα τους να προκαλέσουν κακό είναι αμέτρητη.

Ένα από τα πιο δημοφιλή μέρη αγοραπωλησίας πλαστών φαρμάκων είναι το διαδίκτυο. Το μέγεθος του προβλήματος δεν μπορεί να προσδιοριστεί με ακρίβεια αλλά τα διαθέσιμα στοιχεία δείχνουν ότι η αύξηση μπορεί να είναι λογαριθμική. Στο τέλος του 2007, ο ΠΟΥ υπολόγισε ότι μεταξύ 10 και 30% των φαρμάκων που χρησιμοποιούνται σε πολλές αναπτυσσόμενες χώρες (Αφρική, Λατινική Αμερική και μέρη της Ασίας) ήταν πλαστά. Την ίδια περίοδο μόνο 1% της αγοράς φαρμάκων σε αξία ήταν πλαστά σε χώρες όπου υπήρχαν αποτελεσματικά σώματα ελέγχου. Μεταξύ 2005 και 2006 η αύξηση στα πλαστά φάρμακα που κατασχέθηκαν από τελωνιακούς υπάλληλους σε Ευρωπαϊκά σύνορα αυξήθηκε κατά 380%. Πάνω από 50% των φαρμάκων που αγοράζονται από διαδικτυακές ιστοσελίδες που αποκρύπτουν την διεύθυνση τους είναι πλαστά.

Τον Νοέμβριο του 2009 οι αρχές της Βρετανίας (MHRA) παρέθεσαν συνέντευξη τύπου αναφέροντας ότι 24 χώρες συντονίζονταν από την Ιντερπόλ και τον ΠΟΥ στην έναρξη της Επιχείρησης Πανγέα II. Η παγκόσμια επιχείρηση συγκεντρώθηκε σε τρία κομβικά σημεία παράνομων ιστοσελίδων - τον Internet Service Provider, τα συστήματα πληρωμής και την υπηρεσία παράδοσης. Πάνω από 16,000 πακέτα επιθεωρήθηκαν, 167,000 πλαστές μονάδες

δοσολογίας κατασχέθηκαν και κατά τη διάρκεια της επιχείρησης πάνω από 750 ιστοσελίδες βρέθηκαν να προσφέρουν ελεγχόμενα ή συνταγογραφούμενα φάρμακα. Στο Ηνωμένο Βασίλειο, έγιναν επιδρομές σε υποστατικά σε οκτώ πόλεις, συνελήφθησαν τρεις, έξι ιστοσελίδες έκλεισαν και κατασχέθηκαν παράνομα φάρμακα αξίας £300,000.

Τα πλαστά φάρμακα που προσφέρονταν προς πώληση ισχυρίζεται ότι θεραπεύουν την απώλεια μαλλιών, την στυτική δυσλειτουργία, την απώλεια βάρους, τον πόνο και το άσθμα ή ότι ήταν αντισυλληπτικά. Τα προϊόντα αυτά τα διέθεταν χωρίς συνταγή και φυλάγονταν αντικανονικά από μη-ειδικευμένο προσωπικό. Το κύριο πρόβλημα είναι ότι οι ιστοσελίδες συχνά φαίνονται επίσημες και σε μια προσπάθεια να ανατρέψει αυτή τη παρερμηνεία η Βασιλική Εταιρεία Φαρμακοποιών της Μεγάλης Βρετανίας (Royal Pharmaceutical Society of Great Britain) έχει εισάγει ένα λογότυπο διαδικτυακού φαρμακείου. Ο Επικεφαλής Επιβολής στο MHRA ανέφερε ότι «Οι άνθρωποι που ασχολούνται με αυτού του τύπου επιχειρήσεις είναι εγκληματίες, συχνά στις άνω κλίμακες αμοιβής. Επωφελούνται σημαντικά από αυτή την παράνομη συναλλαγή».

Υπάρχει επίσης και οικονομικό βάρος για εταιρείες και ασθενείς που χρησιμοποιούν προϊόντα που έχουν αδειοδοτηθεί κανονικά και ακολουθούν τις νομοθεσίες στη χώρα διαμονής. Για να επιβεβαιωθεί ότι ένα προϊόν είναι γνήσιο και ότι έχει παραδοθεί μέσα από μια εγκεκριμένη αλυσίδα τροφοδοσίας, τότε πρέπει να υπάρχει αυξημένος έλεγχος και αδειοδότηση σε όλα τα σημεία της αλυσίδας, το κόστος των οποίων θα

πρέπει να επιβαρύνει τον ασθενή.

Όταν υπενθυμίζεται πως από τη χρήση πλαστών φαρμάκων έχουν επέλθει θάνατοι, τότε το επιπρόσθετο κόστος φαίνεται ασήμαντο για κατοίκους πλούσιων χωρών, ασθενείς όμως σε φτωχότερες χώρες μπορεί να μην είναι σε θέση να προμηθευτούν το γνήσιο προϊόν το οποίο ίσως αποτελεί και πολυτέλεια συγκρινόμενο ως μέρος του συνόλου των απολαβών τους.

Τον Μάρτιο του 2009 οι τελωνειακές αρχές της Ολλανδίας κατακράτησαν μερικές παρτίδες γενόσημων προϊόντων που ήταν τράνζιτ διαμέσου Ολλανδίας από την Ινδία στη Νιγηρία. Ο λόγος ήταν ότι υπήρχε ο ισχυρισμός ότι το προϊόν παραβίαζε το Δίπλωμα Ευρεσιτεχνίας (πατέντα) του εφευρέτη. Αυτό δημιούργησε μια συζήτηση μεταξύ Ευρωπαϊκής Ένωσης, της οποίας η νομοθεσία για αποτροπή προσφοράς πλαστών φαρμάκων, έρχεται σε αντιπαράθεση με τους κανόνες του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου που προϋποθέτουν την ελεύθερη διακίνηση τράνζιτ των εμπορευμάτων και

της οποίας, σύμφωνα με ισχυρισμό εμποδίζει την πρόσβαση αναπτυσσόμενων χωρών σε βασικά φάρμακα. Φυσικά μπορεί να επιστεφεί και την έκθεση τους σε πλαστά προϊόντα, παρόλο που αυτό δεν είναι η πρόθεση των κανονισμών.

Είναι τώρα 10 χρόνια που διαδικτυακές σελίδες άρχισαν να προσφέρουν φάρμακα προς πώληση: το πρώτο προϊόν ήταν το Viagra (Βιάγκρα) αλλά από τότε το εύρος των προϊόντων έχει διευρυνθεί. Οι κατασχέσεις παράνομων προϊόντων αυξηθήκαν κατά 24% το 2007 και περιλάμβαναν 403 διαφορετικά προϊόντα σε 99 χώρες. Η αξία τους υπολογίζεται στα 3 δισεκατομμύρια δολάρια Αμερικής. Η επέκταση του διαδικτύου θα συνοδευθεί αναμφίβολα από αντίστοιχη αύξηση της προσφοράς πλαστών φαρμάκων. Σε μελλοντικό άρθρο του Ενημερωτικού μας Δελτίου θα περιγράψουμε τις ενέργειες που γίνονται από παρασκευαστές, νομοθέτες και ρυθμιστικές αρχές για την καταπολέμηση του φαινομένου αυτού. ■

Τα νέα μας

1) Ο Κος Μαρτίνος Δημοσθένους (Διευθυντής Ανθρώπινου Δυναμικού της Remedica) έχει εκλεγεί Μέλος της Επιτροπής Λεμεσού και Πάφου του Κυπριακού Συνδέσμου Ανθρώπινου Δυναμικού (CyHRMA). (ΦΩΤΟ 1)
Στόχος της Επιτροπής είναι η ανάπτυξη του επαγγέλματος και του κλάδου Διοίκησης Ανθρώπινου Δυναμικού στις Επαρχίες Λεμεσού και Πάφου με την διοργάνωση διαλέξεων, εκπαιδευτικών σεμιναρίων και κοινωνικών εκδηλώσεων και η προσέλκυση νέων μελών από τις 2 επαρχίες. Ο Κυπριακός Σύνδεσμος Ανθρώπινου Δυναμικού (CyHRMA) έχει ως στόχο την συνεχή ανάπτυξη του κλάδου Διοίκησης Ανθρώπινου Δυναμικού με έρευνες, εκπαιδεύσεις και διαρκή επικοινωνία και δικτύωση των μελών του συνδέσμου μεταξύ τους καθώς και την αντιπροσώπευση του επαγγέλματος Διοίκησης Ανθρώπινου Δυναμικού στην Κύπρο.

2) Ο Διευθυντής Marketing της Remedica Κος Αντρέας Χατζηπαναγής, έχει εκλεγεί Πρόεδρος του Διεθνούς Επιμελητηρίου Νέων Λεμεσού (JCI Lemesos) κατά τη διάρκεια της γενικής συνέλευσης που πραγματοποιήθηκε στις 15 Σεπτεμβρίου. (ΦΩΤΟ 2)
Το JCI (Junior Chamber International) είναι ένας παγκόσμιος οργανισμός νέων ηγετών και επιχειρηματιών με 200,000 ενεργά μέλη σε παραπάνω από 100 χώρες και με εκατομμύρια απόφοιτους (JCI alumni). Η αποστολή του Επιμελητηρίου είναι να συνεισφέρει στην ανάπτυξη της παγκόσμιας κοινότητας (μέσα από τις τοπικές κοινότητες) προσφέροντας στους νέους ανθρώπους τη δυνατότητα να αναπτύξουν ηγετικές ικανότητες, κοινωνική ευθύνη,

επιχειρηματικότητα και συναδελφικότητα - στοιχεία απαραίτητα για τη δημιουργία θετικής αλλαγής και βιώσιμης ανάπτυξης.

3) Συνέδρια (ΦΩΤΟ 3)

Η συμμετοχή σε ιατρικά συνέδρια αποτελεί αναπόσπαστο κομμάτι της Remedica όσον αφορά την ενημέρωση των επαγγελματιών σε θέματα υγείας και νέων φαρμακευτικών προϊόντων. Βοηθά στο να γίνονται τα προϊόντα πιο γνωστά αλλά παράλληλα ενισχύεται η παρουσία της Remedica στον τομέα της υγείας. Μέσα σε αυτά τα πλαίσια η ομάδα πωλήσεων της Κύπρου συμμετείχε στα πιο κάτω συνέδρια: Διεθνές Ψυχιατρικό Συνέδριο (From Adolescence to Adulthood Normality and Psychopathology), 2^ο Κυπρο-Ελλαδικό Συνέδριο (Εξελίξεις στη Δερματολογία-Αφροδισιολογία), 10^ο Ελλαδο-Κυπριακό Χειρουργικό Συνέδριο, Γυναικολογικό και Μαιευτικό Συνέδριο Κύπρου, Ετήσιο Παιδιατρικό Συνέδριο, και στην Ημερίδα Αισθητικής Οδοντιατρικής.

4) Η Remedica στον τελικό του φιλανθρωπικού τουρνουά ποδοσφαίρου.

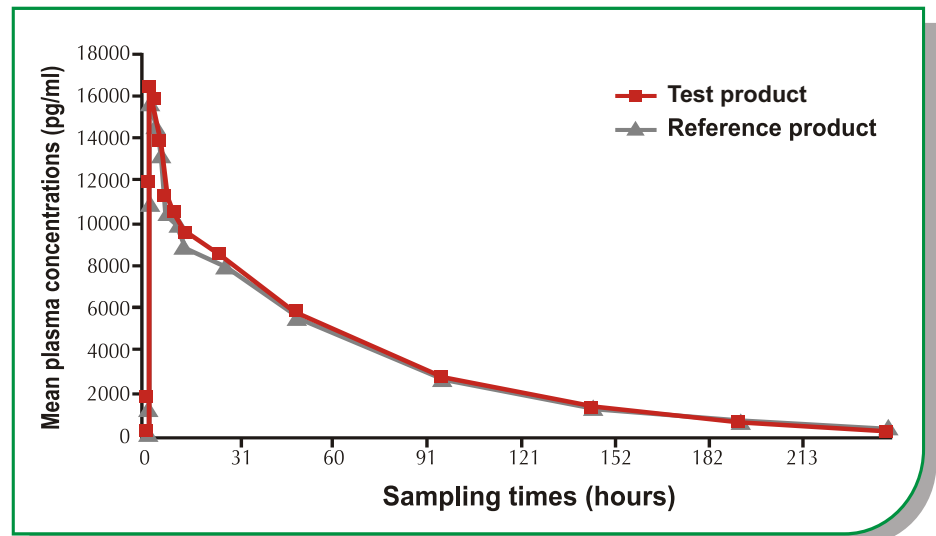
(ΦΩΤΟ 4)

Συγχαρητήρια στην ποδοσφαιρική ομάδα της Remedica που κατέλαβε την 2^η θέση (μεταξύ 18 ομάδων) σε φιλανθρωπικό τουρνουά ποδοσφαίρου. Όλα τα έσοδα της διοργάνωσης διατέθηκαν στον Παγκύπριο Αντιεμφυματικό Σύνδεσμο "ΖΩΗ" και στο Ταμείο Ημέρα Αγάπης Παιδιού. Οι ποδοσφαιριστές της Remedica λαμβάνουν μέρος σε διάφορα φιλανθρωπικά και μη τουρνουά προάγοντας τον εθελοντισμό και την υγιεινή ζωή μέσω του αθλητισμού. ■

Αφιέρωμα: Πρωτότυπα και γενόσημα φαρμακευτικά προϊόντα, του Δρ Χρίστου Χατζημιχαήλ, Υπεύθυνου Κλάδου Τεχνικών Φαρμακείου, KES COLLEGE

Το πρωτότυπο φαρμακευτικό προϊόν (ή πρωτότυπο φαρμακευτικό προϊόν αναφοράς) είναι το φαρμακευτικό προϊόν που έχει ως κύριο δραστικό συστατικό ουσία η οποία καλύπτεται νομικά με πατέντα. Δηλαδή ουσία με φαρμακολογική δράση η οποία αναπτύχθηκε από συγκεκριμένη φαρμακευτική βιομηχανία ή φορέα και κατοχυρώθηκε ως προϊόν ευρεσιτεχνίας και δεν μπορεί άλλη βιομηχανία (στις πλείστες των περιπτώσεων για περίοδο 20 ετών) να την αντιγράψει. Για την έρευνα και την ανάπτυξη ενός νέου (πρωτότυπου) φαρμάκου καταβάλλεται τεράστιο κόστος το οποίο κυμαίνεται από 150 έως και πλέον των 800 εκατομμυρίων δολαρίων ΗΠΑ. Το κόστος αυτό περιλαμβάνει μεταξύ άλλων και τη διεξαγωγή όλων των προκλινικών (δηλαδή κυρίως σε πειραματόζωα) και κλινικών (δηλαδή σε ανθρώπους) δοκιμασιών που θα διασφαλίσουν την ασφάλεια και την αποτελεσματικότητα του νέου φαρμάκου. Παρόλα αυτά, είναι σχεδόν αδύνατον να εντοπιστούν όλες οι ανεπιθύμητες ενέργειες και οι παρενέργειες ενός φαρμακευτικού προϊόντος πριν αυτό κυκλοφορήσει στην αγορά. Γι' αυτόν ακριβώς το λόγο απαιτείται η παρακολούθηση της χρήσης του φαρμάκου και μετά την έκδοση της άδειας κυκλοφορίας του από τις αρμόδιες αρχές κάθε χώρας. Η χρήση του φαρμάκου σε μεγάλους

πληθυσμούς και για πολλά έτη μπορεί μέσω της φαρμακοεπαγρύπνησης (pharmacovigilance) να βοηθήσει στον εντοπισμό σπανίων ή/και σοβαρών ανεπιθύμητων ενεργειών, παρενεργειών, αλληλεπιδράσεων, αντενδείξεων κ.ο.κ. που είναι ζωτικής σημασίας για την ασφαλή χρήση του.

Το γενόσημο φαρμακευτικό προϊόν (αντίγραφο ή γενερίκο) είναι το φαρμακευτικό προϊόν που έχει την ίδια ποιοτική και ποσοτική σύνθεση σε φαρμακολογικά δραστικά συστατικά και την ίδια φαρμακοτεχνική μορφή όπως το φαρμακευτικό προϊόν αναφοράς. Το γενόσημο φαρμακευτικό προϊόν είναι βιοϊσοδύναμο με το φαρμακευτικό προϊόν αναφοράς. Η βιοϊσοδυναμία αυτή αποδεικνύεται μέσω των κατάλληλων μελετών βιοδιαθεσιμότητας. Η βιοδιαθεσιμότητα ορίζεται ως το κλάσμα του αμετάβλητου φαρμάκου (δραστικού συστατικού) που φθάνει στην κυκλοφορία του αίματος μετά τη χορήγησή του από οποιαδήποτε οδό (ενδοφλέβια, υποδόρια, ενδομυϊκή κτλ). Στη γραφική παράσταση όπου καταγράφεται η συγκέντρωση του φαρμάκου στο αίμα συναρτήσει του χρόνου, η περιοχή κάτω από την καμπύλη του διαγράμματος που προκύπτει (EYK ή AUC) αποτελεί ένα συνηθισμένο μέτρο εκτίμησης της βιοδιαθεσιμότητας. Στην ενδοφλέβια χορήγηση του φαρμάκου η βιοδιαθεσιμότητα

θεωρείται ίση με 100%. Στις άλλες οδούς χορήγησης είναι κάτω του 100% λόγω της παρεμβολής παραμέτρων όπως είναι η έκταση απορρόφησης και απομάκρυνσης του φαρμάκου.

Η φαρμακευτική αγωγή επηρεάζεται τόσο από παραμέτρους που σχετίζονται με τη φαρμακοκινητική (όρος που περιγράφει την πορεία και την κατάληξη του φαρμάκου από την στιγμή που εισάγεται στον οργανισμό μέχρι και την στιγμή που αποβάλλεται) όσο και από παραμέτρους που σχετίζονται με τη φαρμακοδυναμική (όρος που περιγράφει το μηχανισμό δράσης και τη δραστηριότητα του φαρμάκου στον οργανισμό). Η φαρμακοκινητική περιλαμβάνει την απορρόφηση, την κατανομή, το μεταβολισμό και την απέκκριση του φαρμάκου από τον οργανισμό. Έτσι θα μπορούσε διαφορετικά να σημειωθεί ότι η φαρμακοδυναμική ασχολείται με τις δράσεις που ασκεί το φάρμακο στον οργανισμό ενώ, η φαρμακοκινητική με τις δράσεις που ασκεί ο οργανισμός στο φάρμακο.

Το γενόσημο φαρμακευτικό προϊόν λογικά και βάσει των ελέγχων που διεξάγονται αναμένεται ότι θα έχει το ίδιο φαρμακολογικό αποτέλεσμα με το πρωτότυπο φαρμακευτικό προϊόν. Πως όμως μπορεί να εξηγηθεί η εντύπωση που επικρατεί σε ορισμένους ασθενείς ότι το πρωτότυπο φάρμακο έχει

καλύτερα αποτελέσματα από το γενόσημο; Σε γενικές γραμμές, η πλειονότητα των ασθενών έχει την τάση να ανταποκρίνεται με θετικό τρόπο στις θεραπευτικές παρεμβάσεις που λαμβάνει είτε με τη μορφή φαρμακευτικής αγωγής είτε με τη μορφή υποστηρίξης και ενδιαφέροντος από το ιατρικό και παραϊατρικό προσωπικό. Η ανταπόκριση αυτή αποτελεί τη λεγόμενη εικονική θετική ανταπόκριση (placebo) η οποία προκαλεί αντικειμενικές φυσιολογικές και βιοχημικές μεταβολές καθώς και αλλαγές στην υποκειμενική αίσθηση των συμπτωμάτων της νόσου, χωρίς αυτές να οφείλονται ή να εξηγούνται βάσει της καθ' αυτής φαρμακολογικής δράσης του φαρμάκου. Η εν λόγω ανταπόκριση ελέγχεται στις κλινικές δοκιμασίες του φαρμάκου μέσω της χορήγησης εικονικού φάρμακου (μονό- διπλό- ή και τριπλό τυφλές κλινικές μελέτες). Στις κλινικές αυτές δοκιμές η ταυτότητα του φαρμάκου που λαμβάνει ο ασθενής (δηλαδή εάν είναι το υπό έλεγχο φάρμακο ή είναι εικονικό) μπορεί να αποκρύβεται (κατόπιν βέβαια συγκατάθεσης) στους ασθενείς (μονό- τυφλή μελέτη), στους ασθενείς και στο προσωπικό (ιατρικό & νοσηλευτικό) που περιθάλπει τους ασθενείς (διπλό-τυφλή μελέτη) ή ακόμη τόσο στους ασθενείς και στο

προσωπικό (ιατρικό & νοσηλευτικό) που περιθάλπει τους ασθενείς όσο και στους αξιολογητές της μελέτης (τριπλό-τυφλή μελέτη).

Παράλληλα και στην ίδια συνάφεια μπορεί να παρατηρηθεί το φαινόμενο ο ασθενής να είναι προκατειλημμένος έναντι της φαρμακευτικής ή άλλης αγωγής που λαμβάνει με αποτέλεσμα να προκαλούνται αρνητικές επιδράσεις (π.χ. ανεπιθύμητες ενέργειες, επιδείνωση των συμπτωμάτων κ.α.) οι οποίες δεν μπορούν να εξηγηθούν βάσει της καθ' αυτής φαρμακολογικής δράσης του φαρμάκου. Το φαινόμενο αυτό καλείται placebo, όρος που δηλώνει την πρόκληση βλαπτικής επίδρασης. Χωρίς να αποκλείονται άλλοι παράγοντες (π.χ. αλλαγή στις διατροφικές συνήθειες ή στον τρόπο ζωής ή στη συναισθηματική σφαίρα του ασθενούς) σίγουρα το φαινόμενο placebo / placebo μπορεί να αποτελέσει ένα ισχυρό παράγοντα εξήγησης της διαφορετικής ανταπόκρισης των ασθενών κατά τη λήψη του πρωτότυπου ή του γενόσημου φαρμακευτικού προϊόντος.

Ο ρόλος των γενόσημων φαρμακευτικών προϊόντων στα φαρμακο-οικονομικά θέματα των διαφόρων χωρών είναι σημαντικός. Ειδικά για την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ), φαίνεται ότι τα γενόσημα αποτελούν ένα καθοριστικό οικονομικό παράγοντα του τομέα της υγείας

αφού το 2006 η χορήγηση γενόσημων φαρμάκων στους ασθενείς έφθασε σχεδόν το 50% του συνόλου των χορηγούμενων φαρμάκων στην ΕΕ. Η ευρεία χρήση των γενόσημων αλλά και το μερίδιο αγοράς που καταλαμβάνουν εκφρασμένο σε νομισματικές μονάδες, επιτρέπει στα κράτη να εξοικονομήσουν χρήματα τα οποία μπορούν στη συνέχεια να αποδοθούν σε νεώτερες και πρωτότυπες φαρμακευτικές αγωγές οι οποίες κοστίζουν αρκετά. Επιπρόσθετα, λόγω της γενικής γήρανσης του πληθυσμού στην ΕΕ, υπολογίζεται ότι μέχρι το 2030 για κάθε ηλικιωμένο πρόσωπο θα αντιστοιχούν λίγο περισσότερο από δύο εργαζόμενους (αντί τέσσερις που αντιστοιχούν σήμερα).

Οι φαρμακευτικές αγωγές που θα λαμβάνουν οι ηλικιωμένοι και το αντίστοιχο κόστος τους θα επιδρούν καίρια στη βιωσιμότητα σχεδίων ιατροφαρμακευτικής κάλυψης αλλά και των αλληλένδετων ταμείων κοινωνικών ασφαλίσεων. Ο ρόλος των γενόσημων φαρμακευτικών προϊόντων είναι και σε αυτήν την περίπτωση σημαντικός. Η χρήση τους όμως επηρεάζεται άμεσα από τις πρακτικές συνταγογράφησης (η συντριπτική πλειονότητα των ιατρών στην ΕΕ συνταγογραφούν βάσει της εμπορικής ονομασίας των φαρμακευτικών προϊόντων) αλλά και την πολιτική της κάθε χώρας όσον αφορά π.χ. τη χρονική διάρκεια που χρειάζεται για τον καθορισμό της τιμής του φαρμακευτικού προϊόντος μετά την έκδοση της άδειας κυκλοφορίας του. ■

Περιβαλλοντικά-φιλικές συμβουλές

Ανακύκλωση και επαναφόρτιση οικιακών μπαταριών

Παρόλο που οι μπαταρίες έχουν ευκολύνει τη ζωή μας και συνέβαλαν στην πρόοδο εντούτοις η ανεξέλεγκτη απόρριψη τους προκαλούσε και συνεχίζει να προκαλεί περιβαλλοντικά προβλήματα όπως η ρύπανση του εδάφους και των υπογείων νερών. Η εν λόγω ρύπανση προκαλείται από την απελευθέρωση των βαρέων μετάλλων και άλλων ουσιών που υπάρχουν στο εσωτερικό των μπαταριών. Ως εκ τούτου τα βαρέα μέταλλα εισχωρούν στο έδαφος και διαμέσου του στα υπόγεια νερά με αποτέλεσμα να πλήττουν τους έμβιους οργανισμούς καθώς και τη διατροφική αλυσίδα. Επίσης με την ρύπανση των υπόγειων νερών θέτουν την ανθρώπινη υγεία σε κίνδυνο αφού σε πολλές περιπτώσεις τα υπόγεια νερά χρησιμοποιούνται για άρδευση και ύδρευση.

Τι μπορεί όμως ο καθένας μας να κάνει για την προστασία του περιβάλλοντος από την απόρριψη των μπαταριών;

Στα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης οι παραγωγοί μπαταριών είναι υπόχρεοι να συλλέγουν από συγκεκριμένα σημεία ποσοστό των χρησιμοποιημένων μπαταριών που διέθεσαν στην αγορά και να τα οδηγούν για ανακύκλωση. Έτσι ο καθένας από εμάς μπορεί εφόσον χρησιμοποιεί μπαταρίες μπορεί να ενημερωθεί για τα εν λόγω σημεία και να απορρίπτει τις χρησιμοποιημένες μπαταρίες στους ειδικούς κάδους. Εάν δεν υπάρχουν κοντά στο σπίτι μας μπορούμε να ζητήσουμε από τους αρμόδιους φορείς να εγκαταστήσουν κάδους συλλογής σε κοινόχρηστους χώρους.

Για την αντιμετώπιση του προβλήματος μπορούμε επίσης να αντικαταστήσουμε τις συμβατικές μπαταρίες με επαναφορτιζόμενες. Με αυτό τον τρόπο θα μπορούμε να επωφεληθούμε από τη χρήση των μπαταριών χωρίς να παράγουμε απόβλητα.

Τόσο με την ανακύκλωση αλλά και με τη χρήση επαναφορτιζόμενων μπαταριών επωφελείται το περιβάλλον αφού καλύπτονται οι ανάγκες της αγοράς με αποτέλεσμα να μην απαιτείται επιπλέον εξόρυξη πρώτων υλών. Έτσι αποφεύγεται η ρύπανση από τη διαδικασία της εξόρυξης και επιτυγχάνεται εξοικονόμηση ενέργειας και αποφεύγονται επιπλέον εκπομπές θερμοκηπιακών αερίων. ■

Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη

Η Remedica νοιάζεται

1) Ανακύκλωση ηλεκτρικών και ηλεκτρονικών συσκευών στη Remedica. (ΦΩΤΟ 1)

Η Remedica στα πλαίσια της περιβαλλοντικής πολιτικής της συμβάλλει εθελοντικά στην ανακύκλωση ηλεκτρικών / ηλεκτρονικών αποβλήτων μέσω συνεργασίας με την WEEE Electrocyclosis Cyprus που είναι το μόνο αδειοδοτημένο σύστημα ανάκτησης και ανακύκλωσης ηλεκτρικών αποβλήτων στην Κύπρο.

Ως εκ τούτου όλες οι προς απόρριψη ηλεκτρικές / ηλεκτρονικές συσκευές από τις εγκαταστάσεις της Remedica δίδονται προς ανακύκλωση και όχι προς απόρριψη. Σε αυτές συμπεριλαμβάνονται οθόνες, ηλεκτρονικοί υπολογιστές, υπολογιστικές, εκτυπωτές, ηλεκτρικά εργαλεία, λάμπες φθορισμού, τηλέφωνα και οποιαδήποτε άλλη ηλεκτρική συσκευή.

Το όφελος για το περιβάλλον και την ανθρώπινη υγεία από αυτή την ενέργεια είναι τεράστιο αφού

- Μειώνεται η εισροή αποβλήτων στους χώρους διάθεσης αποβλήτων.
- Μειώνεται η ρύπανση του εδάφους και των

υπόγειων υδροφορέων από τη εισροή βαρέων μετάλλων που βρίσκονται στα εξαρτήματα των εν λόγω συσκευών.

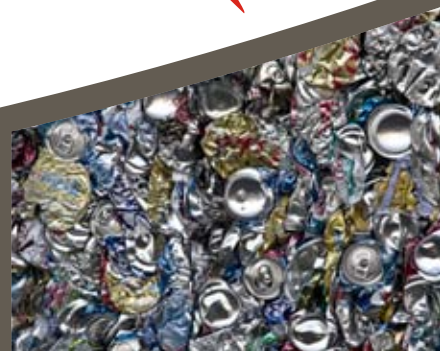
- Εξοικονομείται ενέργεια και εκπομπές θερμοκηπιακών αερίων αφού η ενέργεια που απαιτείται για την κατασκευή καινούργιων συσκευών από ανακυκλώσιμα υλικά είναι πολύ λιγότερη από τη ενέργεια που απαιτεί η κατασκευή από καινούργια υλικά.

- Εξοικονομούνται φυσικοί πόροι (πρώτες ύλες) αφού ένα ποσοστό της ανάγκης της αγοράς καλύπτεται από τα ανακυκλώσιμα υλικά και δεν απαιτείται η εξόρυξη επιπλέον πρώτων υλών.

2) Η Ανακύκλωση αλουμινένιων κουτιών αναψυκτικών βοηθά φιланθρωπικό ίδρυμα. (ΦΩΤΟ 2)

Η Remedica στα πλαίσια της εταιρικής κοινωνικής ευθύνης της διαθέτει προς ανακύκλωση τα τενεκεδάκια αλουμινίου αναψυκτικών που συλλέγονται από το χώρο εστίασης του προσωπικού στο Κυπριακό ανθρωπιστικό σύνδεσμο για παιδιά-Cans for Kids.

Το εν λόγω ίδρυμα συλλέγει και ανακυκλώνει τα τενεκεδάκια αλουμινίου, και χρησιμοποιεί τα

έσοδα για αγορά ιατρικού εξοπλισμού για τους παιδικούς θαλάμους των Κυπριακών νοσοκομείων. Σύμφωνα με στοιχεία του Ιδρύματος από την ίδρυση του οργανισμού έχουν συλλεχθεί περίπου 20 εκατομμύρια τενεκεδάκια και αγοράστηκε εξοπλισμός πέραν των 250,000 ευρώ για το Νοσοκομείο Αρχιεπισκόπου Μακαρίου III, στη Λευκωσία. Το εν λόγω νοσοκομείο είναι το κεντρικό παιδιατρικό νοσοκομείο της Κύπρου όπου περιθάλπονται παιδιά από όλη την Κύπρο.

Με αυτό τον τρόπο η Remedica συμβάλλει στην αναβάθμιση της υγείας των παιδιών που αντιμετωπίζουν ιατρικά προβλήματα και ταυτόχρονα στην προστασία του περιβάλλοντος.

3) Η Remedica στον Ραδιομαραθώνιο. (ΦΩΤΟ 3, 4)

Για 3^η συνεχή χρονιά οι εθελοντές της Remedica συμμετείχαν στις δραστηριότητες που πραγματοποιήθηκαν στα πλαίσια του θεσμού του Ραδιομαραθωνίου. Τόσο στην εκδήλωση "Πανηγύρι Αγάπης", όσο και στον οδικό έρανο η συμμετοχή της ομάδας Εθελοντής Remedica ήταν σημαντική στην συλλογή χρημάτων. Η Remedica, με πλούσιο κοινωνικό και φιλανθρωπικό έργο, ενισχύοντας τον σκοπό του Ραδιομαραθωνίου, πρόσφερε απλόχερα και χρηματικό ποσό.

Μέσα από το Ραδιομαραθώνιο δημιουργείται κάθε χρόνο μία παγκόσμια κοινωνία προσφοράς και αγάπης προς τους συνανθρώπους μας με ειδικές ικανότητες. Η συμμετοχή των Εθελοντών της Remedica αποτελεί δείγμα ευαισθητοποίησης και ανθρωπιάς αλλά και παράδειγμα προς μίμηση για βοήθεια συνανθρώπων μας που το έχουν ανάγκη.

4) Βράβευση της Remedica από το σύνδεσμο ΖΩΗ. (ΦΩΤΟ 5)

Ο Παγκύπριος Αντιεμφυλιακός Σύνδεσμος "ΖΩΗ" πραγματοποίησε φιλανθρωπικό δείπνο στην οικία του ζεύγους Αντρέα και Μαρίας Καλλιίδου, αφιερωμένο στη μνήμη της Χλόης Καλλιίδου. Μεταξύ άλλων απονεμήθηκε τιμητική πλακέτα στον ιδρυτή και πρόεδρο του Διοικητικού Συμβουλίου του Συγκροτήματος Remedica Κύριο Τάκη Παττίχη για τη συνεχή προσφορά της εταιρείας του προς το σύνδεσμο. Ο Παγκύπριος Αντιεμφυλιακός Σύνδεσμος "ΖΩΗ" είναι μια εθελοντική οργάνωση με κύριο στόχο την πολύπλευρη βοήθεια των συνανθρώπων μας που υποφέρουν από αιματολογικά προβλήματα. ■

Ματιά στην Κύπρο - Το Ζύγι

Το Ζύγι βρίσκεται στα νότια παράλια της Κύπρου, 40 περίπου χιλιόμετρα νοτιοδυτικά της Λάρνακας. Είναι η μοναδική κοινότητα της Κύπρου που είναι κτισμένη πάνω στην παραλία σε υψόμετρο 8 μέτρων. Το όνομα Ζύγι δόθηκε στο χωριό από τους παραγωγούς χαρουπιών που έφερναν την παραγωγή τους εκεί για ζύγισμα και τα παρέδιδαν στις αποθήκες.

Το χωριό δε σημειώνεται σε παλιούς χάρτες, γιατί αποτελεί οικισμό που ιδρύθηκε σχετικά πρόσφατα, ωστόσο κατά την παράδοση υπήρχε κατά τα βυζαντινά χρόνια οικισμός με την ονομασία Αγία Ελένη. Η περιοχή του χωριού στην οποία εκβάλλει ο Βασιλικός ποταμός, συνδέεται με την Αγία Ελένη, μητέρα του Μεγάλου Κωνσταντίνου, που κατά την παράδοση, μετά την επιτυχή αποστολή της στα Ιεροσόλυμα, όπου βρήκε τον Τίμιο Σταυρό, στην δεύτερη επίσκεψη της στην Κύπρο αποβιβάστηκε στην περιοχή του Ζυγίου.

Με τη σημερινή τουλάχιστον μορφή, το Ζύγι άρχισε να δημιουργείται από τα πρώτα χρόνια της Αγγλοκρατίας οπότε κτίστηκαν και οι αποθήκες χαρουπιών που η εξαγωγή τους άρχισε να γίνεται από αυτό. Η καλλιέργεια χαρουπιών στη γύρω περιοχή ήταν σημαντική. Όλη σχεδόν η παραγωγή χαρουπιών της Λάρνακας αλλά και της Λεμεσού, συγκεντρωνόταν στο Ζύγι και αποθηκεύονταν στις μεγάλες πετρόκτιστες αποθήκες. Στη συνέχεια αλέθονταν στους χαρουπόμυλους και από εκεί μέσω της αποβάθρας, φορτώνονταν σε πλοία για εξαγωγή.

Οι μεγάλες πετρόκτιστες αποθήκες χαρουπιών που είχαν κτιστεί τότε, καθώς και η αποβάθρα για την φόρτωση στα καράβια, υπάρχουν και σήμερα και δεσπόζουν της κεντρικής και παραθαλάσσιας περιοχής του χωριού.

Τα χαρούπια αποτελούσαν εκείνη την εποχή, την κυριότερη πηγή εισοδήματος του αγροτικού κόσμου και σωστά χαρακτηρίστηκαν σαν ο Μαύρος Χρυσός της Κύπρου. Η παρακμή του εμπορίου χαρουπιών που ακολούθησε, έφερε και την παρακμή του χωριού. Το 1960 οι κάτοικοι του χωριού ήταν 171 εκ των

οποίων οι 87 ήταν ελληνοκύπριοι και οι 84 τουρκοκύπριοι. Μετά την τουρκική εισβολή του 1974, εγκαταστάθηκαν στο Ζύγι πρόσφυγες από το βόρειο τμήμα του νησιού. Στην τελευταία απογραφή του 2001 οι κάτοικοι ήταν 704.

Τουριστική και οικιστική ανάπτυξη στο Ζύγι

Το Ζύγι άρχισε να αναπτύσσεται με γρήγορους ρυθμούς σαν παραθαλάσσιος εξοχικός οικισμός κατά τα τελευταία χρόνια. Ο καθαρός αέρας της θάλασσας, το καταπληκτικό φυσικό περιβάλλον της περιοχής, η καταγάλανη καθαρή θάλασσα, είναι οι λόγοι που οδήγησαν αρκετό κόσμο να κτίσει το εξοχικό του σπίτι στην περιοχή.

Η όλη ηρεμία και αρμονία που επικρατεί στη γύρω περιοχή δίδει μια διέξοδο από την πίεση και το άγχος των μεγάλων σύγχρονων αστικών κέντρων.

Τα τελευταία χρόνια έχουν ανεγερθεί αρκετές εξοχικές κατοικίες και διαμερίσματα, έχουν κατασκευαστεί δρόμοι και έχουν επεκταθεί οι υπηρεσίες και τα έργα υποδομής για να εξυπηρετούν τόσο τους μόνιμους κατοίκους αλλά και τους επισκέπτες της περιοχής. Αρκετοί οικοδομικοί οργανισμοί αναγείρουν στην περιοχή του Ζυγίου διαμερίσματα και εξοχικά.

Το Ζύγι αποτελεί μια από τις πλέον αναπτυσσόμενες περιοχές της επαρχίας Λάρνακας. Τα τελευταία χρόνια ακολουθεί επίσης ραγδαίους ρυθμούς τουριστικής ανάπτυξης. Η εξαιρετική τοποθεσία του, σε συνδυασμό με μια σειρά από αναπτυξιακά έργα αποτελούν τους βασικούς παράγοντες για την οικοδομική άνθηση.

Η τοποθεσία, όπως προαναφέρθηκε, αλλά και το σύγχρονο οδικό δίκτυο συνέβαλαν καθοριστικά στην ανοδική πορεία ανάπτυξης. Το Ζύγι βρίσκεται περίπου στο κέντρο των τριών μεγάλων πόλεων του νησιού, της Λεμεσού, της Λάρνακας και της Λευκωσίας. Είναι πολύ κοντά σε κεντρικές οδικές αρτηρίες, συγκεκριμένα, στους αυτοκινητόδρομους Λευκωσίας, Λάρνακας και Λεμεσού.

Σημαντική είναι η συμβολή του Κοινοτικού Συμβουλίου στην αλματώδη οικιστική

ανάπτυξη των τελευταίων χρόνων. Συγκεκριμένα, προέβη σε μια σειρά από αναπτυξιακά έργα, όπως την κατασκευή οδικού δικτύου, τη δημιουργία πάρκων και χώρων πρασίνου. Ένα έργο, το οποίο έχει ήδη προγραμματιστεί και πιστεύεται πως θα δώσει μια νέα πνοή για περαιτέρω ανάπτυξη, είναι η κατασκευή αλιευτικού καταφυγίου.

Τόσο το Κοινοτικό Συμβούλιο όσο και ιδιώτες προβαίνουν στο διαχωρισμό οικοπέδων με σκοπό την ανέγερση μόνιμων ή εξοχικών κατοικιών. Ειδικότερα, πολλοί οικοδομικοί οργανισμοί και εργολάβοι αναγείρουν συγκροτήματα διαμερισμάτων και εξοχικών κατοικιών στην περιοχή, επιδιώκοντας να καλύψουν το μεγάλο αριθμό παραθεριστών που επιλέγουν το Ζύγι, το ξακουστό ψαροχώρι, για τον καθαρό αέρα και το απέραντο γαλάζιο της θάλασσας.

Ψάρι του Ζυγιού

Η θαλάσσια περιοχή του Ζυγιού, από άποψης αναπαραγωγής διαφόρων ειδών ψαριών, αποτελεί ένα από τους πλουσιότερους βιότοπους της Κύπρου. Η μορφολογία του βυθού ευνοεί και υποβοηθά την ανάπτυξη και τον πολλαπλασιασμό της θαλάσσιας ζωής. Στην περιοχή απασχολούνται δεκάδες επαγγελματίες ψαράδες, οι οποίοι προμηθεύουν με φρέσκο ψάρι τις ψαραγορές και τις ψαροταβέρνες της περιοχής καθημερινά.

Εκτός από τους επαγγελματίες ψαράδες, υπάρχουν και αρκετοί ερασιτέχνες που αγαπούν τη θάλασσα και το ψάρεμα και επισκέπτονται τακτικά την περιοχή.

Το Ζύγι σήμερα είναι το πλέον γνωστό ψαροχώρι της Κύπρου. Εκατοντάδες λάτρεις του φρέσκου ψαριού κατακλύζουν το Ζύγι κατά τα Σαββατοκύριακα για να το απολαύσουν στις πολυάριθμες ψαροταβέρνες της περιοχής. Αναμφισβήτητο, το ψάρι του Ζυγιού είναι από τα πιο γνωστά και εύγευστα ψάρια της Κύπρου και έχει γίνει πασίγνωστο και δημοφιλές όχι μόνο στους ντόπιους αλλά και στους ξένους επισκέπτες. ■

